

Program minimální prevence rizikového chování

Mateřská škola rodinnou výchovu doplňuje, pomáhá rodičům v péči o dítě, nabízí rodičův poradenský servis a osvětu v otázkách výchovy a vzdělávání dětí. Úlohou mateřské školy je také provádět primární prevenci rizikového chování, předcházet rizikům a vlivům narušujícím zdravý osobní a sociální vývoj dítěte. Účinná prevence snižuje nebo zabraňuje výskytu nežádoucích forem chování a vede dítě k zodpovědnosti za své chování a jednání.

- Mateřská škola podporuje pozitivní rysy osobnosti dítěte. Navazuje na základy, které si děti nesou již z rodiny.
- Mateřská škola se přizpůsobuje kulturním a sociálním okolnostem.
- Mateřská škola poskytuje dětem potřebnou osvětu, která je přiměřená jejich věku.

Analýzy výchozího stavu

K posouzení problematiky primární prevence patologických jevů slouží: dotazník o dítěti (nástup do MŠ), monitoring klima třídy učitelkami, dotazník pro učitelky (konec září), spolupráce s odborníky (pediatr, zaměstnanec PPP a SPC, sociální pracovník,...), rozhovor s dětmi a jejich zákonnými zástupci.

Cíle programu

Dlouhodobé cíle

- Motivovat děti i dospělé ke zdravému životnímu stylu a prevenci k úrazovosti.
- Osvojovat si pozitivní sociální chování.
- Pomáhat jedincům sociálně, zdravotně znevýhodněným nebo z ohrožených skupin.
- Využívat komunikačních dovedností k řešení problémového chování.
- Vytvářet povědomí o bezpečnosti v dopravě.
- Vést děti k odpovědnosti za své chování a k ohleduplnosti.
- Učit se žít podle společně vytvořených pravidel a vytvářet tak bezpečné a přátelské prostředí.
- Rozvíjet digitální gramotnost dětí a dbát na pravidlo soukromí a online bezpečnosti.
- Podporovat sebevzdělávání pedagogů v oblasti prevence rizikového chování.

Krátkodobé cíle

- Stanovit vhodně cílenou motivaci a metody práce, které budou respektovat specifika třídy i jedince.
- Rozvíjet komunikaci mezi vrstevníky.
- Výměna zkušeností mezi pedagogy z praxe a ze vzdělávání.
- Organizovat řízené a spontánní aktivity, aby zdárně probíhala individualizace.

Oblasti programu

- Problémové chování, sebedůvěra, odpovědnost za své chování (agresivita, afektové chování, šikana, vulgarismy).
- Problematika PAS
- Seběpoškození
- Porucha příjmu potravin
- Vandalismus
- Šikana
- Digitalizace, kyberšikana, netolismus.
- Zdravý životní styl.
- Ohrožování výchovy dítěte návykovými látkami (kouření, alkohol, drogy)
- Prevence úrazu.
- Společensky nežádoucí jevy (týrání, zneužívání dětí, domácí násilí, xenofobie).
- Rizika v dopravě.

Zásady efektivní prevence

- zásada včasného začátku (formování osobní orientace, postojů a názorů)
- zásada komplexnosti (spolupráce školy, rodiny a široké veřejnosti)
- zásada mezioborové týmové spolupráce (mezi učiteli a odborníky)
- zásada přiměřenosti (preventivní působení přizpůsobit věku dítěte)

Metody a formy práce

Volba forem a metod je v kompetenci zástupkyně za mateřskou školu a třídních učitelů.

Nejvíce používané **metody**: pozorování, rozhovor, dotazování, diskuse, vyvozování a tlumení citů, podmiňování, objasňování, skupinové - kooperativní činnosti, příklad, animace, brainstorming, dramatizace-hra v roli, interakce, prožitkové učení, situační učení, sociální učení, práce s příběhem

Nejvíce používané **formy**: přirozený zájem dětí, prožitek, spolupráce, témata zaměřená na *multikulturu *bezpečnost v dopravě *sociální stránku osobnosti *environmentální gramotnost *zdravý životní styl *polytechnickou gramotnost *digitální gramotnost *předčtenářskou gramotnost, komunitní kruh, ranní kruh, rituál před relaxačním odpočinkem, záznamy o dětech, vytváření pravidel soužití, komunikační kruh, besedy, divadla, vyprávění a sdílení zážitků, spolupráce se ZŠ a s odborníky, schůzky s rodiči s osvětou, individuální konzultace s rodiči, pravidlo přesýpacích hodin u činnosti s tabletem, samostudium učitelů

Systém řešení problémových situací

Důležité je aktuální řešení problémové, rizikové situace.

- sdělení podezření na problémové, rizikové situace na třídě (třídní učitelka + třídní učitelka + asistent pedagoga)
- řešení problémové situace na úrovni třídy (rodič ↔ třídní učitelky, asistent pedagoga → zástupkyně za MŠ)
- řešení problémové situace na úrovni mateřské školy (rodič ↔ zástupkyně za MŠ + třídní učitelky) + Zápis o jednání s rodiči = volba k opatření k nápravě a jejich zavedení do praxe
- spolupráce s odborníky (PPP, SPC, specialista, pediatr, aj.)
- informovanost mezi třídní učitelkou, zástupkyní za mateřskou školu a ředitelkou školy
- kontrola, ověřování účinnosti zvolených opatření zástupkyní a ředitelkou školy

Spolupráce s organizacemi, institucemi v oblasti prevence

- Městská policie Havlíčkův Brod
- Besip Jihlava
- Policie ČR
- Hasičský záchranný sbor ČR
- PPP a SPC Havlíčkův Brod
- PPP a SPC Březejc, Velké Meziříčí
- Klinický logoped
- dětský psychiatr
- dětský psycholog
- městská knihovna
- OSPOD

Spolupráce je volena také podle nabídky a možností jednotlivých organizací a institucí.

Schváleno na pedagogické radě 31.11. 2022

Platnost od 1.12. 2022

Přílohy k Programu minimální prevence rizikového chování

Příloha č. 1 Krizový plán při afektu, agresi

Příloha č. 2 Na koho se obrátit když....

Příloha č. 3 Digitální gramotnost

Příloha č. 1 Krizový plán při afektu, agresi

- 1. Rozpoznat situaci** (nadávky, ataky, afekty, vzdor, fyzické násilí)
- 2. Zajistit bezpečí třídy**
 - 2.1** nechat odeznít, dát prostor pro zklidnění, umožnit změnu místa, odchod s asistentem pedagoga na chodbu, do šatny a po odeznění návrat dítěte do třídy
 - 2.2** při silném afektu požádat o pomoc pedagoga z vedlejší třídy (učitelku, asistent pedagoga), popřípadě školnici nebo uklízečku
 - 2.3** informovat zákonného zástupce, případně domluvit termín schůzky
- 3. Domluvená schůzka školy a zákonného zástupce s písemným záznamem**
 - 3.1** informace o afektu a co mu předcházelo, jak budeme dále postupovat, přijetí opatření
 - 3.2** doporučení spolupráce s odborníky: PPP, SPC, speciální pedagog, psycholog, psychiatr
 - 3.3** informování vedení školy, ostatních pedagogů
- 4. Preventivní podpora třídy** – zajištění bezpečného klimatu, vytvoření pravidel soužití, práce s pravidly, důslednost ze strany učitelky, upevňování sociálních dovedností, jednotnost působení kolegů na třídě (i na pracovišti)
- 5. Kontrolní schůzka školy a zákonného zástupce** – vyhodnocení situace a domluvení postupu Jak dál.
- 6. Průběžné monitorování, zhodnocení a případně uzavření**

Příloha č. 2 Na koho se obrátit když ...

PPP a SPC Havlíčkův Brod: 569 422 171, 703 182 812, 569 425 954, 734 696 157

Linka bezpečí: 116 111

Bílý kruh bezpečí (domácí násilí a kriminalita): 116 006

Linka důvěry Dětského krizového centra: 777 715 215, 241 484 149

Krizové centrum pro děti a rodinu. 778 111 282

Klinická logopedie Havlíčkův Brod: Mgr. Michaela Dubská 569 423 917

Mgr. Petra Ferenczová 569 478 334

Klinická logopedie Čáslav: Mgr. Květoslava Svobodová 327 316 220

Příloha č. 3 Digitální gramotnost

Digitální gramotnost je: umění se pohybovat v digitálním světě chytře a ohleduplně. Je to souhrn digitálních kompetencí (vědomosti, dovednosti, postoje, hodnoty) v současném moderním světě. Prolínají se zde gramotnost digitální s čtenářskou a matematickou.

K rozvoji využíváme přirozeného zájmu dítěte o učení, hru a činnosti všech smyslů s důrazem na manipulační činnosti (3D, 2D), vytvoření digitálního koutku, objevy, badatelské činnosti, prožitkové učení, situační učení a nápodobu. Digitální gramotnost lze rozvíjet i bez používání technologií a to např.: příběhem (práce s příběhem) Robůtek Tio od Jitky Severinové a Mgr. Stanislavy Korcové (příběhy Tio a signál, Tio a mobil, Tio a počítač, Tio a robosvět, Tio a síť) nebo příběhem Kuřátko Čiky a jeho přátelé od Evy Famfulové a Zuzany Kozlové.

Cílem digitální gramotnosti je: přiblížit dětem moderní technologie v každodenním životě, ochranu zdraví a etiku v digitálním prostředí a smysluplné využití digitální techniky.

Rizikem je: dlouhé a časté sledování a používání tabletu, mobilního telefonu,....., nevhodné online hry, porušování soukromí a online bezpečnosti.

Dotazník pro učitelky k posouzení problematiky primární prevence patologických jevů.

Dotazníkové šetření prováděné konec září daného školního roku k posouzení aktuální situace – cílené zaměření prevence. Problémovou oblast označte křížkem.

- Problémové chování, sebedůvěra, odpovědnost za své chování (agresivita, afektové chování, šikana, vulgarismy).
- Problematika PAS
- Sebepoškozování
- Porucha příjmu potravin
- Vandalismus
- Šikana
- Digitalizace, kyberšikana, netolismus.
- Zdravý životní styl.
- Ohrožování výchovy dítěte návykovými látkami (kouření, alkohol, drogy)
- Prevence úrazu.
- Společensky nežádoucí jevy (týrání, zneužívání dětí, domácí násilí, xenofobie).
- Rizika v dopravě.

Celoroční projekt: LOGOPEDICKÉ HRÁTKY

Logopedická prevence bude probíhat od října do května 1x týdně pod vedením logopedické preventistky.

Správná mluva je vizitkou každého z nás, avšak stále více dětí předškolního věku trápí nějaké poruchy výslovnosti. Pokud se porucha podchytí včas, je velké procento úspěšnosti jejího úplného odstranění. Ovšem když rodiče dítěte trpícího poruchou tzv. „zaspí“ předškolní věk, mluvíme již o vadě výslovnosti. Je to z toho důvodu, že přibližně kolem šestého – sedmého roku končí u dětí vývoj řeči, tzn. to nejvhodnější období, aby se řeč a vůbec komunikace správně rozvinula, dítě se naučilo dobře vyslovovat a řeč i výslovnost se stačila upevnit.

Pokud si je rodič vědom toho, že potomek nemá řeč v pořádku, měl by se snažit problém řešit. Děti s vadami řeči mají ztíženou pozici v kolektivu i ve společnosti. V každém společenství – i v našem lidském, vše, co se odlišuje od normy, vzbuzuje pozornost a někdy také odstup. Ať je to „ráčkování“, koktavost nebo jinak nápadná řeč. Odstranění poruchy řeči je důležité pro budoucí kvalitní život dítěte.

Záměr projektu

ZMÍRNIT, ZLEPŠIT NARUŠENOU KOMUNIKAČNÍ SCHOPNOST DÍTĚTE.

- Rozvoj slovní zásoby, gramatické stránky řeči.
- Rozvoj sluchového vnímání – rozlišování délky a výšky tónů, hlasitosti, tempa.
- Rozvoj koncentrace pozornosti, postřehu a procvičování logického myšlení.
- Procvičovat gymnastiku mluvidel, artikulaci.
- Podporovat správné dýchání.
- Rozvíjet hrubou i jemnou motoriku.

Aktivity na hrátkách

- artikulační cviky, motorika mluvidel, dechová cvičení,
- sluchové hry, hmatové hádanky, pohybové hry, hudebně pohybové hry, smyslové hry, práce s básničkou a písničkou, četba, vyprávění, popis
- pracovní listy, kresba
- hry u logopedického zrcadla

Celoroční projekt: HRÁTKY S PŘEDŠKOLÁKY

Hrátky budou probíhat od října do května 1x každý týden.

Projekt je určen pro děti v posledním roce předškolní docházky.

Využití materiálů z projektu Medvídek Nivea a pracovních sešitů Nomiland.

Záměrem projektu je bezproblémový přechod z MŠ do ZŠ, předcházení specifickým poruchám učení a zdokonalení správného úchopu tužky.

Budeme posilovat:

- Jemnou motoriku, grafomotoriku
- Sociální oblast
- Logické a předmatematické dovednosti
- Předčtenářskou gramotnost
- Zrakové vnímání, prostorovou orientaci
- Paměť, pozornost
- Sluchové vnímání, fonetický sluch
- Komunikační dovednosti
- Slovní zásobu

Činnosti na hrátkách

- Doplnování pracovních sešitů, listů
- Manipulační činnosti
- Výtvarné a pracovní činnosti
- Společenské hry
- Kolektivní činnosti
- Konstruktivní činnosti
- Tvořivé hry
- Kognitivní činnosti
- Pohybové hry
- Slovní hry